ORIGINÁL

-469-

11 To 7/98-469

VRCHNÍ SOUD
V PRAZE

došlo 9.3.98

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne 2. března 1998 odvolání, která proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 18. 12. 1997 sp.zn. 2T 28/96 podali obhájkyně obžalovaného a obžalovaný

[redacted],

nar. [redacted] v [redacted], [redacted], trvale bytem [redacted], [redacted], t.č. ve vazbě ve Věznici [redacted],

a rozhodl podle § 256 tr.ř.

t a k t o :

Odvolání obžalovaného a jeho obhájkyně se z a m í t a j í , protože nejsou důvodná.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Napadeným rozsudkem Krajského soudu v Plzni byl [redacted] uznán vinným trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. b), e), b) tr.zák., protože "dne 19. 6. 1996 kolem 18.00 hod. v [redacted], v chatové oblasti [redacted] v zahradním domku své matky č. [redacted] poté, co pohlavně zneužil nezletilého [redacted], nar. [redacted], ve snaze zabránit svému prozrazení ve vztahu k předchozímu jednání tohoto poškozeného za pomoci gumového škrtidla udusil, přitom se jednalo o protrahovaný mechanismus umírání, když obžalovaný škrtidlo utahoval vícefázově, poškozený byl při vědomí a intenzivně a zároveň marně se snažil po dobu několika minut zapojit pomocné dýchací svaly; tělo své oběti naložil obžalovaný do plechového stavebního kolečka, odvezl do lesa v uvedené chatové oblasti a zde ho hodil do betonové jímky vodárenského zařízení, kterou zakryl plechovým poklopem."

Za to byl odsouzen podle § 219 odst. 2 tr.zák. za použití § 79 odst. 2 tr.zák. k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání osmi a půl roku. Pro výkon tohoto trestu byl podle § 39a odst. 2 písm. d) tr.zák. za použití § 81 odst. 1 tr.zák. zařazen do zvláštního oddělení věznice se zvýšenou ostrahou.

Podle § 228 odst. 1 tr.ř. soud obžalovanému uložil zaplatit poškozené [redacted] škodu ve výši 9.189.- Kč. Se zbytkem svého nároku byla [redacted] podle § 229 odst. 2 tr.ř. odkázána na ří-

zení ve věcech občanskoprávních.

Naproti tomu byl [redacted] podle § 226 písm. d) tr.ř. zproštěn obžaloby pro skutek, spočívající v tom, že "dne 19. 6. 1996 kolem 17.00 hod. jako rádce družiny [redacted] vylákal člena této družiny [redacted], nar. [redacted], do zahradního domku své matky v [redacted] v chatové oblasti [redacted] č. [redacted], tam ho spoutal pod záminkou, aby mu předvedl, zda se vyprostí z provazu, přičemž mu svázal ruce a nohy, poté ho vysvlékl, rozvázal mu nohy a ruce mu připoutal k ústům, do nichž mu dal roubík - kus hadru - následně se pohlavně ukájel zavedením svého pohlavního údu do konečníku dítěte a análním stykem", čímž podle krajského soudu spáchal trestný čin pohlavního zneužívání podle § 242 odst. 1, odst. 2 tr.zák.

Podle § 72 odst. 1, odst. 4 tr.zák. soud obžalovanému uložil ochranné léčení sexuologické ve formě ústavní.

II.

Proti tomuto rozsudku podali bezprostředně po jeho vyhlášení odvolání obžalovaný a vlastním jménem i jeho obhájkyně. Státní zástupkyně a zástupkyně orgánu pověřeného péčí o mládež se práva odvolání vzdaly. Jiné oprávněné osoby odvolání nepodaly.

III.

V písemném odůvodnění obou odvolání, zpracovaném obhájkyní obžalovaného je především namítáno hodnocení trestní odpovědnosti obžalovaného.

Obhájkyně poukazuje na znalecké posudky psychiatrů a psychologa, kteří se shodli na tom, že pro jednání, posuzované jako trestný čin vraždy, byly rozpoznávací a ovládací schopnosti obžalovaného plně zachovány. Znalci však konstatovali jednoznačně, že sexualita je součástí osobnosti a nelze proto jeden čin oddělovat od druhého. Doslova uvedli, že bez pohlavního zneužívání by nedošlo k vraždě.

V odůvodnění odvolání je dále konstatováno, že došlo k velice závažnému jednání, ale současně se nabízí otázka, zda k takovému jednání muselo dojít, když zde bylo předchozí dostatečné varování o sexuální úchylce obžalovaného. Naskýtá se rovněž otázka, zda bylo v silách obžalovaného (sexuální úchylka, věk) bez příslušného léčení toto zvládnout.

Podle názoru obhájkyně byly k celému jednání ovládací schopnosti obžalovaného vymizelé, zejména když znalci nejsou schopni jednoznačně určit, zda obžalovaný chtěl poškozeného usmrtit, nebo zda přestřelil v intenzitě škrcení, jehož cílem bylo umlčení poškozeného. Nebyl proto jednoznačně prokázán úmysl obžalovaného poškozeného usmrtit.

Ze všech těchto důvodů měl být obžalovaný zproštěn obžaloby podle § 226 písm. d) tr.ř. v celém rozsahu a podle § 72 odst. 1, odst. 4 tr.zák. mu mělo být uloženo ochranné léčení sexuologické

ústavní formou.

Obhájkyně obžalovaného proto navrhla, aby vrchní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni zrušil a věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí, případně aby ve věci rozhodl sám.

IV.

U veřejného zasedání, na kterém byla odvolání projednána obhájkyně obžalovaného odkázala na písemnou část odůvodnění odvolání. Zdůraznila pak, že stanovisko obhajoby, pokud jde o duševní stav obžalovaného, vychází ze znaleckých závěrů, jak se postupně vyvíjeli (písemně zpracované posudky a vyjádření znalců u hlavního líčení). Obhájkyně zdůraznila, že nechce obhajovat tento závažný čin. Chce však poukázat na to, že o úchylce obžalovaného jeho okolí vědělo a proto závěr soudu prvního stupně o tom, že to je obžalovaný, kdo měl všechno zvládnout, není správný. Na celé události nenese vinu pouze obžalovaný. Příčinu je třeba hledat i v tom, že ne všechny odpovědné osoby si plnily své povinnosti. Dá se říct, že společnost selhala a zapříčinila i to, že přišlo o život dítě.

Na závěr obhájkyně zdůraznila, že nic nechce omlouvat, ale setrvává na svém názoru, že téměř dítě zabilo dítě.

Obžalovaný [redacted] odkázal na vyjádření obhájkyně. V poslední slově řekl: "Svého činu velice lituji".

Zástupkyně orgánu pověřeného péčí o mládež ve svém vyjádření zdůraznila, že napadený rozsudek považuje za zákonný a proto navrhuje, aby byl potvrzen.

Státní zástupce působící u Vrchního státního zastupitelství v Praze poukázal na to, že v písemném odůvodnění odvolání je opakovaná argumentace, která již byla uplatněna před soudem prvního stupně a tento soud se s ní v odůvodnění rozsudku vypořádal dostatečně.

Závěry obhajoby, které podle jeho názoru nerespektují provedené důkazy, zejména závěry znalců, odmítl.

Dále státní zástupce zdůraznil, že právní kvalifikace jednání obžalovaného reflektuje zjištěné skutečnosti lépe než obžaloba.

O motivaci jednání obžalovaného, pokud jde o vraždu, nejsou podle názoru státního zástupce žádné pochybnosti. V jedné ze svých výpovědí se k této motivaci přiznal i obžalovaný.

Nic nelze rovněž namítat proti výroku o trestu ani proti dalším výrokům napadeného rozsudku, které jsou náležitě odůvodněny.

Ze všech těchto důvodů státní zástupce navrhl, aby odvolání byla jako nedůvodná zamítnuta.

V.

V souladu s ustanovením § 254 odst. 1 tr.ř. vrchní soud přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku. Přezkoumal i správnost postupu řízení, které napadenému rozsudku předcházelo a dospěl k závěru, že odvolání nejsou důvodná.

Přezkoumáním věci senát odvolacího soudu především zjistil, že Krajský soud v Plzni postupoval tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 2 odst. 5 tr.ř.) a provedené důkazy hodnotil podle svého vnitřního přesvědčení, založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu (§ 2 odst. 6 tr.ř.).

V rámci přezkumného řízení nebylo zjištěno, že by obžalovaný byl v průběhu trestního řízení, které předcházelo tomuto rozsudku omezen ve svých právech. Respektována byla i speciální ustanovení trestního řádu, která upravují řízení proti mladistvým.

I podle přesvědčení vrchního soudu bylo důkazy provedenými u hlavního líčení prokázáno nepochybně, že obžalovaný nezletilého [redacted] jako osobu svěřenou jeho dozoru, zneužívaje její závislosti pohlavně zneužil a poté úmyslně usmrtil. Tento čin spáchal trýznivým způsobem, na osobě mladší než patnáct let a v úmyslu zakrýt jiný trestný čin (pohlavní zneužívání, které vraždě předcházelo).

Odvolací senát se ztotožnil i s právním názorem soudu prvního stupně, že jde o dva skutky. Nepochybně bylo prokázáno i to, že obžalovaný v době, kdy nezletilého [redacted] pohlavně zneužil, nemohl pro duševní poruchu ovládat své jednání. Není proto za tento čin trestně odpovědný, na rozdíl od trestného činu vraždy, kterého se dopustil jako příčetný pachatel.

Krajský soud proto správně právně kvalifikoval usmrcení nezletilého [redacted] jako trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. b), e), h) tr.zák. V souladu se zákonem je i jeho rozhodnutí o zproštění obžalovaného pro skutek pohlavního zneužití podle § 226 písm. d) tr.ř. a v té souvislosti i uložení ochranného léčení sexuologického ve formě ústavní.

Stejně tak trest, který byl obžalovanému uložen za trestný čin vraždy odpovídá stanoveným zákonným požadavkům, včetně zařazení obžalovaného pro výkon tohoto trestu do zvláštního oddělení věznice se zvýšenou ostrahou.

V souladu se zákonem je i výrok o náhradě škody.

Při respektování zásad uvedených v ustanovení § 125 tr.ř. byly všechny výroky napadeného rozsudku velmi pečlivě odůvodněny.

Soud prvého stupně se v souladu s ustanovením § 184 tr.ř. při projednání věci zaměřil také na podrobné objasnění příčin, které vedli k trestné činnosti nebo umožnily její spáchání a své stanovisko dostatečně vyjádřil v odůvodnění napadeného rozsudku.

Odvolacímu soudu, pokud nechce opakovat argumentaci krajské-

ho soudu, se kterou se ztotožnil, proto nezbývá, než odkázat na odůvodnění napadeného rozsudku.

Pouze z pohledu námitek uplatněných v odůvodnění odvolání obžalovaného a jeho obhájkyně považuje za nutné uvést níže uvedené skutečnosti.

S námitkou obhajoby, že u obžalovaného [redacted] byly vymizelé ovládací schopnosti v důsledku sexuální deviace, počínaje pohlavním zneužitím [redacted] až po jeho usmrcení, se soud prvního stupně zabýval dostatečně.

Na podporu jeho argumentace je třeba zdůraznit především to, že otázka nepříčetnosti je otázkou právní. Její posouzení soudem však musí být založeno na odborných znalostech z oboru psychiatrie. Tento znalecký důkaz je samozřejmě jen jedním z podkladů pro posouzení otázky příčetnosti a musí být hodnocen se všemi ostatními skutečnostmi z tohoto hlediska relevantními.

Znalci psychiatři své stanovisko odůvodnili dostatečně a ani vrchní soud o jejich závěrech nemá pochybnosti.

Soud prvního stupně v souvislosti se závěry znalců správně zdůraznil to, že obžalovaný o své přetrvávající sexuální úchylce, pro kterou byl léčen věděl a přesto při ambulantních kontrolách u lékaře a před sociálními pracovnicemi uváděl, že je v pořádku. Správně bylo poukázáno na to, že mezi pohlavním zneužitím a vraždou spáchanou pedofilem z hlediska ovládacích schopností nemusí být žádná souvislost.

Vyšetření duševního stavu obžalovaného potvrdilo, že v daném případě z výše uvedeného hlediska tato souvislost není dána a [redacted] je zcela nepochybně za trestný čin vraždy trestně odpovědný.

Pouze obecně lze konstatovat a učinil tak již soud prvého stupně, že spáchání vraždy souvisí s tím, co jí předcházelo, tj. s uspokojováním pohlavního pudu. Motivem vraždy však nebyla sexuální úchylka, ale úmysl zbavit se svědka - poškozeného z předchozí činnosti.

Soud prvého stupně správně poukázal i na to, že ne každý pedofil poškozenému ublíží na zdraví, nebo dokonce poškozeného usmrtí.

Po vyhodnocení všech relevantních skutečností proto krajský soud správně obě jednání rozdělil a zvlášť posoudil.

Způsob provedení činu a jeho motiv prokazují jednoznačně, že obžalovaný byl přinejmenším srozuměn s tím, že může poškozeného [redacted] usmrtit.

I když si všechny odpovědné osoby ne vždy dostatečně plnily své povinnosti týkající se nutnosti zvýšené péče o mladistvého [redacted] je třeba z důvodů výše uvedených odmítnout stanovisko obhajoby, že " téměř dítě zabilo dítě" a že je to společnost, která odpovídá za jeho jednání.

Takové stanovisko, které neodpovídá provedeným důkazům, zcela jistě k převýchově obžalovaného nepřispěje.

Obžalovaný [redacted] je nepochybně za spáchanou vraždu trestně odpovědný a po právu si zasluhuje přísné potrestání.

Proto Vrchní soud v Praze odvoláním nevyhověl a jako nedůvodná je zamítl.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný.

V Praze dne 2. března 1998

VRCHNÍ SOUD V PRAZE - 29 -

Předseda senátu:
JUDr. Rudolf Tomašovič